

קורס סדנת פרויקט גמר – תשפ"א

מסלולי קיימות, אנרגיה ומים

הערה: השימוש במסמך זה בניסוח זכר מכוון לשני המינים

א. הגדרה

עבודת גמר (פרויקט גמר) מבוצעת ע"י תלמידי התוכנית ללא תזוה מחקרית כדרישת חובה. העבודה היא חיבור אקדמי, בהיקף גדול יותר מעבודה סמינריונית, אך קטן מתזת מחקר. החיבור מהווה את **חובת הסיום של לימודי הסטודנט לתואר שני מעבר לדרישות הקורסים**. מטרת העבודה לנתח, לחקור ולפתח סוגיה סביבתית, **בתחום מסלול הלימודים שבחר התלמיד**. הסטודנט נדרש לנסח שאלת מחקר או בעיה (על פי אחת מהגישות המחקריות שלמד בתכנית) שתשמש נקודת מוצא לעבודה ותנחה את כיוון החקירה או הבדיקה שיבוצעו בעבודה.

הפרויקט מבוצע במסגרת קורס "סדנת פרויקט גמר".

בתשפ"א תתקיים הסדנא ביום ב' בין השעות 13 ל-14. הסדנא מונחיית ע"י:

קיימות – ד"ר אורלי רונן

אנרגיה – פרופ' אלכס גולברג, ד"ר אינס צוקר

מים – פרופ' אביטל גזית, ד"ר אינס צוקר

מבנה הסדנא והמטלות מפורטים במסמך הנפרד הנ"ל.

הנחיות לבצוע פרויקט הגמר:

1. **תנאי סף לרישום לפרויקט גמר הוא ביצוע סמינריון אחד לפחות** (רצוי לאחר קבלת ציון של הסמינריון). לתלמידים שעברו מהמסלול עם תזוה, ניתנת האפשרות להתחיל את פרויקט הגמר לאחר סיום קורס פרויקטים.
2. **נושא פרויקט הגמר** – כל נושא סביבתי שבתחום המסלול בו בחר התלמיד (קיימות, אנרגיה, מים). הנושא חייב לקבל אישור של מנחה הסדנא.
3. **לא ניתן להרחיב סמינריון לפרויקט גמר אלא בתנאים מיוחדים (באשור מנחה הסדנא)**.
4. **העבודה תתבסס על חומר מדעי שפורסם בתחום**. ניתן לשלב גם חומר מקורי שנאסף ע"י התלמיד (כדוגמת ראיונות עם מומחים בתחום) אך יש לקחת בחשבון שמשגרת הזמן של הפרויקט אינה מאפשרת עריכת מחקר כדוגמת תזוה.

5. במקרה של שימוש בחומר מקורי שהכין התלמיד, יש להקפיד על תיעוד של חומר זה (למשל נספחים עם חומרי הקלטה, צרף דוגמת שאלון ונתונים או טבלאות הנלקחות מגורם רשמי וכו').

6. מרכיבי פרויקט הגמר:

6.1 מבוא קצר (עד עמוד) – במבוא תוצג הבעיה או הנושא הנחקר תוך התייחסות מדוע נבחר הנושא? מה חשיבות הנושא? וכו'.

6.2 רקע מדעי – סכום מידע עדכני וממצאים מפרסומים אקדמיים בנושא הנבחר. חומר הרקע הנ"ל ישמש את התלמיד בפרק הדיון (ראה להלן), העבודה חייבת להתבסס על 15 מאמרים אקדמיים לפחות, (לפחות מחציתם באנגלית). חריגה מתנאי זה מחייבת אשור מורה הקורס.

6.3 דיון ומסקנות - בו ינתח התלמיד את המידע, יבצע סינתזה ואינטגרציה של המידע (שילוב מידע ממקורות השונים) ויסיק מסקנות. הכוונה בפרק זה היא להסבר של הממצאים והשוואתם לממצאי מחקרים אחרים העוסקים בנושא. פרק הדיון הוא ליבת העבודה שכן בפרק זה צפויה לבוא לידי ביטוי תרומתו של התלמיד לנושא. בפרק זה נדרש התלמיד להציג את עמדתו והבנתו בהתייחסות לסוגיה הסביבתית בה עוסק הפרויקט על פי המידע שבידו וניסיונו. מצופה מהתלמיד להציג מקורות, יצירתיות וחדשנות. אין מניעה מלהעביר ביקורת עניינית על פי הבנתו של התלמיד.

6.4 מקורות ספרות – ביבליוגרפיה. בעבודה יכללו רק מקורות ספרות המצוטטים במסמך. יש להקפיד לצטט כל מקור בו משתמש התלמיד. הציטוט יעשה על פי כללי הציטוט הרשמיים בעיתונות המדעית (יש להקפיד על זכויות יוצרים כולל חומר ויזואלי ואיורים). אין להביא ציטוטים חלקיים. בהקשר זה חשוב שהתלמידים יהיו מודעים לעבירת הפליגיאט:

פליגיאט או פלגיאריזם היא "גניבה ספרותית". כלומר העתקת תכנים, שימוש בטקסטים, בחומרים (כולל תמונות), רעיונות, וכיוצ"ב ללא רשות של בעל זכות היוצרים והצגת החומר תחת שמו של אדם אחר (ראה למשל www.plagiarism.org.il). גניבה ספרותית היא עבירה חמורה ביותר. העניין נוגע לסטודנטים שכן במסגרת מטלות מחקר ועבודות סמינריוניות נחשפים הסטודנטים לחומר מקורי. ניתן להשתמש בחומר זה כל עוד הוא מלווה בציטוט מקורו ואיזכור בעל זכות היוצרים. במידה והציטוט מופיע בעבודה "מילה במילה" כלשון המקור חובה לציין שמדובר בציטוט כלשונו במקור זאת ע"י שימוש במרכאות: "!!!?". האקדמיה בוחנת בקפידה שאנשי אקדמיה מקפידים בזכויות יוצרים, בהתאם, האוניברסיטאות רואות בחומרה רבה עבירה זו והעוברים עליה צפויים לעונש חמור ביותר, מביטול עבודות מחקר, ביטול קורס (כאשר הציון נכשל משולב בממוצע ציוניו של התלמיד) וכלה בביטול שנת לימוד ואולי אף הפסקת לימודים.

שימוש במצגות ללא אישור (כולל צילום המצגת) הוא פגיעה בזכויות יוצרים לכל דבר. מי שכוונתו לצלם מצגת בעת הרצאה חייב לבקש רשות מראש מהמרצה. במקרים לא מעטים מסכימים המרצים להפיץ את המצגת ולאפשר שימוש בה על פי הכללים המחייבים (מתן קרדיט ליוצרה, על פי כללי הציטוט המדעיים).

חומר מקורי הכולל ציטוט דברי אחרים למשל במסגרת ראיונות, מחייב אישור בכתב של מוסר המידע ובעבודה יצוין שם מוסר המידע בתוספת מידע בע"פ.

אין להעזר "ביועצים" חיצוניים בהכנת הפרויקט כולל איסור עזרה בניסוח עבודת בית, פרויקטים וסמינריונים. העבודה חייבת להיות מקורית של התלמיד בלבד. כל עזרה חיצונית כולל סיוע בניסוח בלבד, פסולה ומהווה הפרה חמורה של הנהלים האוניברסיטאיים ועלולה לגרום לפנייה לוועדת המשמעת האוניברסיטאית. תלמידים המתקשים בשפה העברית מוזמנים לפנות בנדון אל מורה הקורס.

ציון פרויקט הגמר – 20% מציון הסופי לתואר השני. ציון מינימאלי המזכה הכרה בפרויקט הגמר – 70. תלמיד שציונו בפרויקט נמוך מ 70 (נכשל) חייב ללמוד הקורס מחדש.

פרויקט הגמר מוגש כעבודת בית ללא אפשרות לתיקון לאחר הגשתו. בדומה לבחינה אין אפשרות לתקן ולשפר ציון. עותק סופי מוגש למזכירות במועד שנקבע ע"י האוניברסיטה (ראה להלן ובמסמך קורס סדנת פרויקט גמר).

הערה חשובה: המנחים אינם אמורים לתקן את מסמך העבודה אלא להעיר הערות כלליות מכוונות. לפיכך אין להגיש טיוטות לתיקון.

7. מבנה עבודת פרויקט הגמר

- **שער** (הכולל: שם מסלול הלימודים, ציון – עבודת פרויקט גמר, נושא העבודה, שם הסטודנט (מ.ז.), שם המנחה, תאריך – יום, חודש ושנה לועזיים).
- **תודות** (למי שסייע במסירת מידע וצוטט בעבודה על כך)
- **תוכן עניינים**
- **תקציר** (כ-300 מילים בעברית). העקרון המנחה ציין את ההקשרים החשובים ביותר בעבודה שראוי שייזכרו.
- **מבוא; רקע מדעי; דיון ומסקנות; מקורות ספרות**.

8. **היקף עבודת הגמר** – 9000 מילים לפחות אך לא יותר מ-12,000 מילים (כ 30 עמודים לא כולל ביבליוגרפיה, כותרות, שער ונספחים).

9. **מועד אחרון להגשת הפרויקט**: הפרויקט יוגש בכתב או עותק אלקטרוני על פי הנחיות מנחה הסדנא. בתשפ"א לא יאוחר מאשר 19.9.2021. לא תתאפשר הגשה מאוחרת, מי שיאחר יצטרך להירשם לסדנא מחדש ולעמוד בתנאי הפרויקט, להציג את המצגת בסדנא ולהגיש את העבודה בתאריך החדש. זאת בכפוף לתקנות שכר לימוד וייתכן עיכוב בקבלת הזכאות לתואר. מי שיבצע פרויקט חדש, יצטרך להגיע לכל מפגשי הסדנא.

ז. צורת ההגשה של העבודה

1. העבודה תוגש בפורמט דיגיטאלי בWORD בלבד. על פי דרישת המנחה תיתכן גם הגשה של עבודה מודפסת (דו-צדדי). יש להעביר את הקובץ למרצה הסדנא וכן לשלוח למזכירות לדורית.
2. הדפסה: צבע שחור על דפים לבנים בגודל A 4.

**The Department of
Environmental Studies**

●●● Porter School of
the Environment and
Earth Sciences

The Raymond and Beverly Sackler
Faculty of Exact Sciences
Tel Aviv University

הפקולטה למדעים מדויקים
ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר
אוניברסיטת תל אביב

החוג ללימודי הסביבה
●●● בית הספר לסביבה
ולמדעי כדור הארץ
על שם פורטר

3. שוליים: רגיל (פריסת עמוד – שוליים – רגיל).
4. גופן: בעברית – דויד גודל 12; באנגלית Times New Roman – גודל 12.
5. רווחים בין השורות: 1.5.
6. רצף הפרקים בעבודה יהיה המשכי (ולא בעמוד נפרד).
7. המספור ימוקם בתחתית העמוד במרכז.
8. צורת רישום הביבליוגרפיה תהיה בהתאם לכללים הנהוגים במאמרים אקדמיים.

ח. הערה חשובה: במידה ולאחר סיום הפרויקט התלמיד רוצה לפרסם את העבודה הוא אינו רשאי לעשות זאת אלא באשור המנחה וכאשר בפתחת הפרסום יופיע הסייג שלהלן כלשונו:

”הפרסום מבוסס על פרויקט גמר במסגרת התוכנית העיונית ללימודי סביבה בחוג ללימודי סביבה בבית הספר לסביבה ולמדעי כדור הארץ ע”ש פורטר, אוניברסיטת תל-אביב. האחריות לאמינות המידע על המחבר בלבד. ציטוט מידע מתוך הפרסום הוא באחריות המשתמש בלבד. אין ליחס הפרסום כמסמך רשמי של החוג.”

- על הסייג יהיה חייבים להיות חתומים הסטודנט והמנחה.

בהצלחה, מורי קורס סדנת פרויקט גמר ומזכירות התוכנית העיונית